

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

w sprawie z urzędu

przy uczestnictwie "U." sp. z o.o. w Z. i Syndyka Masy Upadłości D. Sp. z o.o.
w upadłości w N.

o wpis ostrzeżenia o zakazie zbywania i obciążania nieruchomości,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 września 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki "U." sp. z o.o. w Z.
od postanowienia Sądu Okręgowego w J.
z dnia 19 października 2018 r., sygn. akt II Ca (...),

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**II. zasądza od "U." sp. z o.o. w Z. na rzecz Syndyka Masy
Upadłości D. sp. z o.o. w upadłości w N. kwotę 240 zł (dwieście
czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 października 2018 r. Sąd Okręgowy w J. oddalił apelację uczestnika postępowania U. sp. z o.o. w Z. od postanowienia Sądu Rejonowego w J. utrzymującego w mocy wpis w dziale III księgi wieczystej ostrzeżenia o zabezpieczeniu powództwa Syndyka Masy Upadłości D. sp. z o.o. w upadłości w N. przeciwko I. sp. z o.o. w S. i U. sp. z o.o. w Z..

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez uczestnika – U. sp. z o.o. w Z.. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący

powołał się na oczywistą zasadność skargi oraz wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego, jakim jest zabezpieczenie powództwa poprzez zakaz zbywania i obciążania nieruchomości przy jednoczesnym dokonaniu zbycia przed dniem wpisania zakazu do księgi wieczystej zbywanej nieruchomości. Wedle skarżącego brak jest orzecznictwa we wskazanym zakresie, a przepisy budzą poważne wątpliwości interpretacyjne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Obowiązek przedstawienia przez skarżącego m.in. uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wynikający z art. 398⁴ § 2 k.p.c., wiąże się z instytucją tzw. „przedsądu”, polegającego m.in. na możliwości Sądu Najwyższego odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). Ten możliwy sposób zakończenia postępowania kasacyjnego, a kolidujący niewątpliwie z intencją strony wnoszącej skargę kasacyjną, dowodzi zrównania rangą obowiązku przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.) z obowiązkiem odrębnego przedstawienia oraz uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). W odniesieniu do skargi kasacyjnej zachowuje aktualność utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego, zgodnie z którym wymagania obecnie uregulowane w art. 398⁴ § 1 pkt 2 i w § 2 k.p.c. mają samodzielny byt i nie mogą być traktowane zamiennie (zob. postanowienia SN: z dnia 29 czerwca 2005 r. V CSK 5/05, niepubl.; z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05 niepubl.; z dnia 21 lipca 2005 r., V CSK 18/05, niepubl.).

Spełniając wymóg skargi kasacyjnej, określony w art. 398⁴ § 2 k.p.c., skarżący powinien zawrzeć w niej wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i wniosek ten uzasadnić, wskazując na występowanie w sprawie przynajmniej

jednej z okoliczności stanowiących przesłanki tzw. przedsądu, określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., i przedstawić odpowiednie argumenty prawne, uzasadniające występowanie ściśle określonej w ustawie przesłanki. Potrzeba przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania powinna być zatem uzasadniona przez skarżącego przy pomocy argumentów jurydycznych uzasadniających wystąpienie którejkolwiek z przesłanek precyzyjnie określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. (postanowienie SN z dnia 21 lipca 2005 r., V CSK 18/05, niepubl.). Spełnienie tego wymogu nie jest tożsame z powołaniem się na przesłanki wymienione w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c., wskazując na jej oczywistą zasadność i na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Wobec kształtu tych przesłanek nie jest możliwe jednocześnie skuteczne wykazywanie, że w sprawie istnieją wątpliwości interpretacyjne dotyczące przepisów prawa i że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest oczywiście uzasadniona (zob. m.in. postanowienia SN: z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, niepubl. i z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, niepubl.). W tym zakresie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawiera wewnętrzną sprzeczność, nie ulega bowiem wątpliwości, że ta sama kwestia nie może stanowić źródła zagadnienia o problemowym i niejasnym charakterze, a zarazem – podstawę ewidentnej zasadności skargi kasacyjnej, możliwej do stwierdzenia, bez prowadzenia bardziej złożonych rozumowań.

Niezależnie od powyższego, Sąd Najwyższy dokonał oceny obu przytoczonych przez skarżącego przesłanek skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Po pierwsze, nie występuje wskazane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania istotne zagadnienie prawne co do przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. Odwołanie się do tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga – jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego – sformułowania tego zagadnienia z przytoczeniem wiążących się z nim konkretnych przepisów prawnych oraz przedstawienia argumentów świadczących o rozbieżnych

ocenach prawnych (zob. postanowienia SN: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, „Wokanda” 2004, nr 7-8, poz. 51; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, niepubl.). Ponadto w judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że wskazanie przyczyny określonej w powołanym przepisie nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa. Nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia (zob. m.in. postanowienia SN: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z dnia 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10, niepubl.; z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, niepubl.; z dnia 30 kwietnia 2015 r., V CSK 598/14, niepubl.).

Rozumianemu w wyżej przedstawiony sposób pojęciu „istotne zagadnienie prawne” nie opowiada podniesiona przez skarżącego kwestia m.in. dotycząca uzyskania odpowiedzi na pytanie, czy sąd wieczystoksięgowy może w dowolnej kolejności rozpoznawać wpływające konkurencyjne wnioski. Skarżący nie przedstawił przekonujących argumentów, że kwestia ta budzi poważne wątpliwości i decyduje o istotności przedstawionego zagadnienia prawnego. Podniesione przez skarżącego kwestia rozbieżności w orzecznictwie była już natomiast przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego (zob. uchwałę składu 7 sędziów SN z dnia 16 grudnia 2009 r., III CZP 80/09, OSNC 2010, nr 6, poz. 84; uchwałę SN z dnia 25 lutego 2016 r., III CZP 86/15, OSNC 2016, nr 7-8, poz. 81). Zawarta w uzasadnieniu wniosku argumentacja – w konfrontacji z motywami rozstrzygnięcia – nie przekonuje do tezy, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest uzasadnione.

Po drugie, twierdzenie, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) nie polega na ograniczeniu się do ponownego odwołania się do zarzutu rażących naruszeń przepisów postępowania, które wcześniej

przytoczono w postaci argumentacji mającej wykazywać wystąpienie drugiej podstawy kasacyjnej. W wypadku, gdy skarżący twierdzi, że jego skarga jest oczywiście uzasadniona, powinien przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie, przy uwzględnieniu, że „oczywistość” skargi to jej zasadność ewidentna, niewątpliwa, możliwa do stwierdzenia bez głębszej analizy (zob. np. postanowienie SN z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75). W skardze kasacyjnej nie przedstawiono tak rozumianego uzasadnienia „oczywistości” skargi ani wyводу prawnego w tym zakresie.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 i 99 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 5 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

as

aj